

2019-03-22

Ert dnr:
N2018/05882/SPN

Sektionen för planering, säkerhet och miljö
Love Edenborg

Näringsdepartementet
10333 STOCKHOLM

Verkställbarhet av beslut om lov - SOU 2018:86

Sammanfattning

Sveriges kommuner och landsting (SKL) tillstyrker i huvudsak förslaget.

SKL avstyrker förslaget avseende den föreslagna lydelsen i 9 kap. 40 § som ger kommunen en ny skyldighet att i beslut om bygglov, rivningslov eller marklov informera byggherren om att ett påbörjande av åtgärden innan lovet har fått laga kraft sker på egen risk.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Positivt med återgång till tidigare praxis

SKL välkomnar att förslaget innebär en återgång till tidigare praxis där ett beslut om bygglov, rivningslov och marklov får verkställas omedelbart även om det inte fått laga kraft. Utredningen belyser på ett föredömligt och uttömmande sätt olika alternativ för hur verkställbarhet av beslut om lov kan regleras och vilka konsekvenser de olika lösningarna kan få. SKL delar utredningens bedömning att en omedelbar verkställbarhet av lovbeslut är att föredra.

En omedelbar verkställbarhet av lovbeslut innebär en effektivare och tydligare hantering för kommunerna och en ökad tydlighet gentemot byggaktörer. Startbeskedet återfår därmed också en tydligare funktion vilket är positivt. Eventuella negativa konsekvenser av omedelbar verkställbarhet torde, enligt SKL:s bedömning, i praktiken bli små.

De förtydliganden och språkliga förbättringar i lagtexten som föreslås i övrigt ser SKL som positiva.

Detaljregleringen leder fel

Utredningen föreslår en ny lydelse i 9 kap. 40 § PBL som innebär att det ska framgå av ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov att det sker på egen risk om byggherren påbörjar den sökta åtgärden innan lovet har fått laga kraft, även om byggnadsnämnden har gett ett startbesked. SKL vet av erfarenhet att kommuner redan idag upplyser om att byggande innan laga kraft sker på egen risk, någon upplysningsskyldighet enligt lag är därför inte nödvändig.

SKL ser en trend mot ökad detaljstyrning i PBL där syftet är att reglera när och på vilket sätt kommuner ska informera sökanden i olika frågor. Som exempel kan nämnas de nya bestämmelserna om avgiftsreduktion som på en mycket detaljerad nivå innehåller en mängd krav på kommunerna att informera den sökande under olika delar av handläggningen. Denna utveckling är olycklig av flera anledningar.

Dels leder en ökad detaljeringsgrad till att lagstiftningen blir mer svårtillgänglig och oöverskådlig. Dessutom ökar risken för fel i handläggningen med allt fler detaljerade bestämmelser.

Utöver detta begränsas kommunernas möjlighet att hantera lovhandläggningen i enlighet med serviceskyldigheten i 6 § förvaltningslagen där det framgår att ”hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.” Möjligheten för kommunerna att anpassa informationen till medborgarna, både i fråga om innehåll och utformning, begränsas. Den ökade detaljeringsgraden i PBL innebär en omodern form av styrning där kommunernas kunskap och kompetens om service och de egna medborgarnas behov inte tas till vara.

På samma tema kan man ifrågasätta om det alltid är det mest lämpliga att informera om att ett påbörjande sker på egen risk i samband med beslut om bygglov då det är först i samband med beslut om startbesked som byggherren får påbörja bygget. Eftersom behovet av service och upplysningar inte är statiskt bör det inte detaljregleras i PBL utan istället utgå från den serviceskyldighet som redan framgår av förvaltningslagen. Lagstiftaren är inte bäst lämpad att förutse när och på vilket sätt kommunerna ska bistå den sökande med service och upplysningar. Den bedömningen bör göras av de som är närmast den sökande, det vill säga den berörda kommunen.

Byggherren har ansvar för att förstå och följa lagstiftningen. En gradvis förändring av PBL där kommunerna åläggs ett större och mer detaljerat ansvar att upplysa och informera sökanden i olika frågor innebär en förskjutning av ansvarsbalansen som inte är önskvärd. En sådan utveckling kan på sikt leda till skadeståndskrav på kommunerna när det inte längre är byggherren, utan kommunerna, som är ansvariga för att lagstiftningen följs.

Sveriges Kommuner och Landsting

Vesna Jovic

Gunilla Glasare